

езици, безъ съмнение, имъ били познати преди тѣхното раздѣляне на различни народности: тѣ не сж могли да се пренесатъ въ по-късни времена отъ Триестъ до Волга, отъ Шумава до Олимпъ².

Императоръ Маврикий ни дава най-обширни сведения за особеноститѣ на военния битъ у южнитѣ славяни. Тѣ се сражавали най-често пеша, много пжти голи почти до поясъ, прикривайки се съ якъ и тежкѣ щитъ; мнозина се сражавали и безъ щитъ. Освенъ това, тѣ употребявали дървенъ лжкъ и малки, напоени съ силна отрова стрели. Въ сблъскванията си тѣ употребявали чукове, бравди и тояги. Тѣ не умѣли да се сражаватъ на открито поле, но затова въ малкитѣ сбивания отлично използвали изгодитѣ на мѣстността въ тѣснитѣ и мжно проходими мѣста, въ горитѣ и блатата. Внезапнитѣ нападения и скрититѣ засади образували тѣхната любима тактика, съ което и накарвали противника да бжде винаги на шрекъ. Особено били сръчни и досѣтливи въ всички военни хитрости. Често пжти оставяли плячката си видимо беззащитна и се скривали въ гората; но щомъ неприятелътъ непредпазливо се приближавалъ, тѣ го поразявали съ стремителна бързина. Поради това Маврикий въ своята стратегия съветва, да се води сражение съ славянитѣ само зимно време, когато дърветата сж безъ листа и горитѣ не сж толкова тъмни, когато по снѣга лесно могатъ се забеляза следитѣ на избѣгалитѣ, а покрититѣ съ ледъ рѣки лесно могатъ се премина. Старитѣ южни славяни умѣли изкусно да се гуркатъ въ рѣкитѣ, както и въ миналия вѣкъ хайдамацитѣ презъ време на борбата съ поляцитѣ умѣли отлично да се кроятъ въ водитѣ на Днепъръ. Ако ги нападали неочаквано въ тѣхнитѣ жилища, славянитѣ тутакси се нахвърляли въ водата, лѣгали на дъното по грѣбъ, взимали дълга цевъ отъ трѣстика, която излизала надъ водната повърхнина, и дишали чрезъ нея. Неопитниятъ неприятелъ не забелязвалъ тия трѣстикови цеви, а опитниятъ бързалъ да прободѣ или устата на потопенитѣ въ водата или, като измъквалъ цевитѣ, накарвалъ скрититѣ да излѣзатъ отъ влажното си прибѣжище.

Следъ време славянитѣ се научили на много нѣща отъ римлянитѣ и византийцитѣ. Описанието на обсаднитѣ машини, които тѣ употребявали при обсадата на Солунъ, показва голѣмо изкуство отъ тѣхна страна. Тамъ четемъ за желѣзни тарани, голѣми метателни машини, които били издигнати за хвърляне на голѣми камъни и прикрити съ покриви, за шурмови подслони, които се покривали съ прѣсни волски и камилски кожи за защита противъ изгаряне отъ запалителни вѣнци.

„Военнопленницитѣ, разказва Маврикий, славянитѣ не държаха въ вѣчно робство, както другитѣ народи, а само известно време; следъ това имъ предлагаха или да се откупятъ и да се върнатъ при своитѣ, или да останатъ между тѣхъ на свобода и въ дружба“.

Най-труденъ за изучаване дѣлъ отъ славянскитѣ старини е тѣхната митология. Едно, по липса и неясностъ на изворитѣ, друго, поради крайно безсмисленитѣ съображения на по-новитѣ писатели, славянската митология се е превърнала въ единъ хаосъ, който е трѣбвало да изстуди интереса, възбужданъ отъ тоя въпросъ. Едва въ последнитѣ години безпристрастната критика си е проправила и тука пжтъ. По-рано нѣкои безразборно събирали всичко, каквото намирали у разни славянски народи, отъ разни исторически епохи и всичко това заедно приписвали еднакво на всички славяни отъ всички времена; други се лутали изъ безпредѣлнитѣ гори на арийскитѣ митове и давали воля на раздвижената си фантазия за смѣли комбинации. Най-положителни сведения ние имаме за полабскитѣ славяни, които най-дълго отъ всички други останали езичници; за южнитѣ славяни, у които постепенното покрѣстване се наченало рано, сжществуватъ най-малко известия. Броятъ